

פרייטאג, ג' אדר ב' תרומה. תרפ"ח.

4,49 ליכט צינרעז

די פוירישע

היינט פרייטאג 8 אויגוסט
 האנדוו-קליב אלע 40
 מארגען שבת 11 פריי
 אין זאל „ווארטא“ ארעט 26
 גרויסע וואהל = מיטינגען
 אדאלף שרוםער
 און אנדערע
 מיטן אנטייל פון קאנדידאט
 צום סעם, נ. סענאטאר ד'
 איינגאנג נאר פאר וואהל-בערעכטיגטע נעמען איינגאנגס-בילעטען.
 פטראייניגטער יוד. וואהל-בלאק.

— ח'כסג סאר —
 בוי= מייסמער אין הויז= פטויצער
 עס איז ביי מיר צו בעקומען די שטארקסטע
 קאפערעס.
 וועלכע זענען בעשא-
 קען מיט א פערדאל
 מיט אכטונג
 א. פישער, ווארשאווער נאם 11.

עז דער פערלעכונג פון אונזער קוויטע קארעספאנדענטן
 מיט ה' הערמאן פאטשקאוויטש היינשען א הערצליכען מוז - מוז און
 ערנעם צופירענטליכע.
 אסתר, שלמה און הערמאן זלאטניק אפטרעה
 א הערצליכע מולטיב היינשען מיר אונזער ריכטיגער ברודער און שוואגער
 הער פאטשקאוויטש מיט פיר קריינדיג פאטשקאוויטש
 זאלט איהר ווין גליקליך אויף איער נאנט לעבען.
 וואלף פערלמאן און פרוי.

WYCIENCZENIE-BLEDNICE

LECZY

HEMOGEN

przetwor zelsza

MAGISTRA

KLAWE

ORYGINALNY TYLKO Z FIRMA

K L A W E

שרה גרושקא
ראדאָססק
פעררעכט
שמואל צימערמאן
אין פעברואר 1928 יאָהר.
צו דער פערלעבונג פון אונזער ליבען זיין און ברודער שמואל
מיט פֿרל. **שרה גרושקא** זינגען פירט הארציגקייט פול טוב און א
בליהענדע צוקונפט
עלמערן און געשוויסטער צימערמאן.
צו דער פערלעבונג פון אונזער חבר שמואל צימערמאן
מיט פֿרל. **שרה גרושקא** זינגען פירט א בליהענדע צוקונפט.
אזוי הייבט זיין שיינע און חודש פאר אונז וואס דאס גליק אריינפירט זיין פון
אחרן געשענאכט און פֿרל. **שרה אלמאן**.
צו דער פערלעבונג פון אונזער חבר שמואל צימערמאן
מיט פֿרל. **שרה גרושקא** זינגען פירט א הארציגקייט פול טוב וואס
אונזער לעבענס-זיין ווען געזעהט מיט הערליכע ריזן.
געברידער פֿינעלמאן.

ערענקט, אז אסמטאווער האפלט
פערקויפט אויסשליסליך
ר. שמאראנד, טרשטע אלטע 10
טעלעפאן 620. גיט אכטונג אויף די אדרעס

צו דער העכצייט טון פארל. מאניא בולחא מיט ה' דור באריוקאזוסקי
טון קאניצעטל, חייבט אויך פארל גרוס און א בליענדער עקזונסט.
משה מנאקאזוסקי.

Lekarz - Dentysta
A. GOTTAJNER
Ogrodowa 19
wejście również przez N. Rynek 11
przyjmuje
od godz. 10—1 i od 3—7 wiecz.

הא. און צוואסענדיגט מיט דעם עקוועערען פארטוישעלען ז' אדר פאכט די חברה
 זוהרי תורה בעפאכט דאס טווי הי די פארטוישע יעדערען שרעפט זי הוי-יאהר אויך און
 זיין שטאדט וועטן ביהמ"ד מאנשאט פ' תצוה נא פארטוישע פערזענען שייך
 עלעכער עס וועלען ארויסטראגען מיט זעהר אינהאלטסרייכע רעדעס מעגלייך דורכאויס אויך
 ווערען פאר די גדולי ישראל און מנהליתערע פון דער חברה אוהבי תורה, וועט זענען
 פאר געהארגען דאס יאהר, דער דורך אלעמען בעליעפאכער הוב"ו בנימין רובין שליט"א
 זיין דער איבערגאל בעריהשטער פונד דער ר' יוסט שטען קאברניק ג"י, אויך דער
 אינגערערער נעשעפער שטער-הון ר' יוסט בערדאש ג"י מיט דעם באר ווערען פאר-
 ען חוכות די נעטרים און זינגען די געהויגע קס"ט מלעך.
 פאסט מאנעהלן.

HEMOROIDY

STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE
SWĘDZENIE

USUWA

HEMORIN-KLAWE

אכטונג ! קאלאניאל - סוחרים !
 איך העב רעם כבוד בעקאנט צו שטעלן די געזעצטע סוחרים דאס איך העב
 געזעטט אין
 מין געזעטט
 א סהלאד צוקער
 וועלכער וועט זיין שטענדיג פערזעהן מיט סחורה
 קרישטאל און קאסטמעס צו קאנקורענץ - פרייען.
 אויך איז צו בעקומען פאקלער צו 2 קג. געזעטט צוקער.
 מיט אכטונג ה. בראדזויג. ארעט 11

פון א סכסוך צווישען די ה"ה אברהם גליקסמאן, קלמן שטאהל
 און מאקס פייסטק אין נאך א אויסגלעך וואס עס האבען אדורכגעפירט
 די ה"ה אהיוק קארפיעל, א. בארמערצינג, יוחנן אפעהיים און זלמן
 רובינשטיין אינגעפאלטען 35 וואַטעס פאר דער אלטער שוהל.
 דאס געלד איז אבערנעמען 25 ביל די קארפיעל און 10 ויל. זונטאנט ה' פייסטק

בירגער — שעהנער — בעסטער
 מיין לאנגיעהריג מוך-געשעפט איז איבערטרעגען געווארען
 פון אגראדעווע 14 איהר
ט ר ש ט ט א ר ע ט 12 אין פראנט = געשעפט
 מיין לענגער און פערזענלעך צום וועגער-פעקאן מיט 8 ניוסען איסמאחאל
 פון בירגער, מאכטשאווער און לאדוקס בחירות פון די בעסטע
 קחאלומעטשן צו די בילי-סטע פריווען. — קאכט און אנדערע צושטאנד.
ש. צימערמאן, טרשטט ארטע 12

ווייבטיג נייעס!
אין מאך בעקאנט אז איך האב געפענט
א ערשטקלאסיגע פראצעדויע פון דאמט-
אָריטשע, ווי מענטלעך און קאסטיומען.
אלעס הערט אויסגעפירט רעזע, פונקטליך און צו מעסיע פריווען.
איך בעוץ די נעסטע פאסטען לויט די לעצטע פאררער פארע.
הומט און איבערצוגעט אונד!
פון אדדעס
אין מיי 2 שטק.
גראדאזא 9
ברעסלער

די בעהאוסטע

**פראנצאויניע פון פערטיגע ראמען = בעקרידונג
ד. וואלפאוויטש**

וואס האט זיך געפונען ביו איצט אויף ווארשאווער 46
איז איבערגעדארטן נעווארען אין נייעם מארק 6
הייז ד' היסטעלישיץ, קראנט, ערשטער שטעק

וואס צום הערט אויסגעפרעגט עלעוולוי דאסען-בעקלידונג דוים די לעצטע
נייעסטע איינלעבנישע און אויסלעבנישע טאטאנען-אויך איז פעהרהאן אויף
לאנגע א גרויסער אויסוואהל פון פערטיגע דאסען-בעקלידונג.

די קינדען ווערען בעהאנדעלט פונקטליך און רעיעל.
געזענקט די אדעס:

ד. וואלפאוויטש, נייער 6, פראנק 1 שטעק

אויפֿראמטעס **אכטונג** **אויפֿראמטעס**
 מיר מאכען עקאנט די ג' קונדשאפט, דאס אין דער 518טע
 "וויפֿלאט"
 איז צו עקאמטן צום וועגער-סעזאן די בעסטע מענער און דאמען-פאל-
 מענ'ס, אנצוגעבן, גומי-פאלטענ'ס און אנד.
 צו די עקאמטליכסטע בעדינגונגען.
 קומט און איבערצוגעבן איר
 בעפערקונג: די ארכיטעקט פון מענער און דאמען בארעכענען דערס אויסגע-
 מיהט דורך די בעסטע מענער און דאמען - שניידער - מוסטער.
 געדענקט די אדרעס:
 פירמא, וויפֿלאט" — משה נודערמאן
 גארנאראספא 25, רוג אלטער מארק.

אויפפאָדטרונג.
אין פאָדער אויף דעם ה' שפּרינגער איינגענומען פון האַרץ-סקלאַד
ווארשאַווער 25 צו קלעדינגען בון מיטוואָך דעם 29 ד. ה. דעם סכמך וואס
אין דורכ'ן האנדערקער-פּראָג אויף אַ שיערס-גערוכט בעשלאָסען געווארען
אין געגענפאל חץל איך ווען געצווינגען די זאך צו איבערגעבען דער פּראָ-
קוראטור. שרמה שטייער.

וּנְטָנָא דְרַעַם 26 סֶפֶר רוֹאֵר, ה' לְחוּדַשׁ אֲדָר, 11 א' וַיִּנָּסֶר אֶרְמִיָּהּ
עַל דְּרָגָר קְרִשְׁמֵר שְׁמֶרְעֶלְבֶקֶר יִשְׁחָרְיָהוּ 60ן אֲוֹנֶקֶר אֲוֶלְעִיָּהוּ
פֶרְיוֹ אֲוֵן מוֹשְׁקֶר
רַחֵל רֵאָה ווֹעֵר נֶעֶר נ"ע
הַעֲמִימִין יִתְּ-עֵלָם אֶלְקֻמָּסֶן דִּי נִשְׁתַּלְוֹנֵן פֶּרְיוֹ א מַצְבָּה אֲוֵן מִ'וֹרֵעַ נֶעֱמִשְׁמַט
הַעֲרֵעַן א מוֹכֶרֶת. קִרְבִּים אֲוֵן פֶּרְמֶד. הַעֲרֵעַן נֶעֱבֶשְׁעֵן צִפּוֹ מְרוּיֶר-מִיֶּעֶר.
הַעֲנָן חָאֵם עִם וַעֲנָן מוֹדֵעַ דִּי אֲוֵן מְרוּיֶר פֶּרְבִּלְיֶבֶנְעַן
בִּצָּן, וְהֵן אֲוֵן מִשְׁכַּמְסֶר.

די קאנפערענץ פון טשענסטא=
כאו=ראדאמסקער וואהל קרייז

און נישט בלויז פיר טראכטען און
נאר מאקי פילע פון די אקטיווע סח-
ער אין די דאזיגע פארמיטען, העלכע
ארבייטען פאר יעדע אנדערע האנדלען
מעשים פאר ווערע מענטשן וואגן
זינט זענען אז ווען זענען בענעמערס
פון דעם שריט האט יודען האבען גע-
מאכט, אז ביינאך דעם קאם פאר דער
גרויסער אויפגאבענעם האט די שט-
היידער פון די ביינאדלעכע פארמיטען
פאר וואו האבען דעםמאל בעהווען אין
זייערן העלען איידא אנגעבן ווערע
פאר וואו פאר דער אלגעמיינ יודישער
ליסטע.

די לעצמע הערמער פון פולשטאן
האבען געמאכט ארויסגעגעבן דעם
גרויס-הייזער העלכער און געזען א
געזענער שונא פון דין-יוסף, אבער דין-
יוסף האט רוהיג און שטאלץ שריקערט
זיך דאס אלעס האט דין-הענעציינער

דאס הארט נעמט דער נעמט ה'
אראפ פרוקקער, וועלכער האלט אין א
שעהנעם יודיש א וואר געלונגענע
דער הענען דער פאליטישער פאפול-
ציע אין ווילען און די לאנד און
דישער משפחה העט נישט אהעקער-
פאן ופן שטימע, אין דער צום הען
ער קען וי אומפונגען מאר דער שובה
פון נאנצער יודישען כלל.
נאר אלע, אלע העלען ופן מיט
אונז, י. פ.

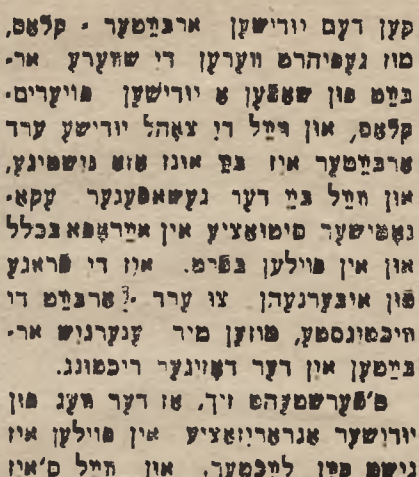
ה' טרוסקער רעדט אויך פארן ח"י
 גען ווען מעסינגמאן אויף דער מאל-
 מיטער טרענק. העלבער פארשעמט
 וועט יאָהר 1916 פֿאַרן טרעמערמאָן
 און האַרשטאָלער שטאַטס - ריט און
 פֿעררשט ווי אויף ווען פֿאַרשעמט און
 דריטמאָן קאָפּ העלבער אָדער פֿאַרשט
 וועט דאָן אויך און. די געזעצגעבונדע
 שטאַטסמאָן, אויך ביי געזעצגעבונדע —
 וועט דער רעדנער — צו יודישע
 טרעמער, אויך קען דאָס יודישע לעבן.
 אויך ביי ערשטונגען געזעצגעבונדע און און
 יודישען חדר, אויך ביי געזעצגעבונדע
 מיט יעדען הערשעל צום יודישען
 פֿאַרשט, אויך האָב און פֿאַרשט צע-
 געבן-קראַפֿט, און אויך וועל קאָנען פֿאַר-
 אַלע פֿאַרשט כּח"ח פֿאַרשטערנען פֿאַרשט

שלע יועצים האָבען אַזעלע שטימס
צו דין דאָזיגע הערשער, בלויז דער
גרויס-הויז, מאכער פילו האט גע-
שטעלט מיט'ן קאָ און געהאַלט
טרויפאמאָן ווען פֿערקעהרעט פֿינגען,
בער דער סולטאַן האט זיך געהאַנגען-
דען צו קרינס-מיניסטער און צו איהם
געזאָגט:
דען רעט און גען פֿיר שטערניג גע-
הערט און געזאָגט:

אלע אנהעקערע האבען דין-יוספין
נעמינען און גלעזעטונג ווער סקא
נעמען, בלוי דער גרויס - חוור האט
נעק-יוספס מיט די צעהן, חען דער פוס-
סטן האט זיך אויפגעשטעלט פון ארם
אלס צעהן אז די בערעמונג איז גע-
ענדיגט.
(פארשן, קומט).

שטייער-רעפארמען אָדער הנחות

Od dawna starano się znaleźć środek, któryby nadawał mydłu poza jego zwykłymi własnościami usuwania brudu, zdolność rozpuszczalną. Wszelkie w tym kierunku robione próby przez dodawanie do mydła terpentyny, benzyny, benzolu, tetrachloru itp. nie dawały pożądaných rezultatów. Wszystkie wyżej wymienione substancje ulatniały się bardzo prędko, przez co mydło traciło zdolność rozpuszczania tłuszczów.

Dopiero nowy wynalazek, oparty na ostatnich zdobyczach nauki, dał możliwość otrzymania stałego połączenia mydła z pewnymi składnikami benzołowemi. Mydło to (zastrzeżone w Urzędzie Patentowym nr. 7934) nazwaliśmy „BLASKOLINEM“

- **Blaskolin** łączy w sobie wszystkie zalety najlepszego mydła z czyszczącymi właściwościami benzyny.
- **Blaskolin** pierze i czyści najbardziej zatuszczzone tkaniny i bieliznę.

"Blaskohn" pierze i czyści najdelikatniejsze materiały wełniane, bawełniane i jedwabne, białe i kolorowe bez żadnego uszkodzenia tkaniny i koloru.

"Blaskohn" posiada specyficzny zapach rozpuszczalników, wchodzących w jego skład; zapach ten jednak nie udziela się wcale pranom tkaninom.

**„Blaskolin“ jest najoszczędniej-
szem mydłem, 3/4 funta Blasko-
linu zastępuje jeden funt naj-
lepszego mydła.**

W wypadkach bardzo zatłuszczonej bielizny należy ją namoczyć w gęstych mydlinach Blaskolinu, nazajutrz preprać zwykłym sposobem mydłem Blaskolin. Kto raz spróbuje mydła Blaskolinu, zarzuci na zawsze wszelkie inne środki do prania!

Wielkopolska Wytw. Chemiczna
„**Blask**“ Spółka Akcyjna
Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.
Przedstawiciel
J. Ordon. Częstochowa Stary Rynek № 21

נען צוטעמען צו מעשים.
ערד פאר יודען! — מוז הערען איהן
פון אונזערע היכטונסטע פארעיונגען.
ש. לאקערמאן.

צו קערע ווען מוז האבען איהר רעכט צו
עקסטרורדענע, און דו נעמ פֿינעס האט
פֿונגעשטען! וועלע מוז איהר מאכען א
לעבען איז אַנער שערליך האט דארף
אויסנעמיסען הערען, איך בין דאס
דו שיעל עקסמלעך האט האבען ויך
הענט מרתבה נעמען, זעו או חו עס
קענעט ויך נאר א מהיר, שטעהט אזא
קעסלעך מיט א פֿאייגל, חו פֿערשורע-
טע פֿלעשען הערען! דאָס ארען ווע-
רע גראַטעס.

מִיָּד הַמֶּלֶךְ נִישָׁם נֶאֱמַר, וְשָׁלַח זֶה
הַמֶּלֶךְ מִן הַנְּטֻנִים זֶה זֶה הַחֶלֶן, אִיךְ
בֵּין נִישָׁם נֶאֱמַר קִטּוֹס, אִיךְ שָׁבַד דָּן
נִישָׁם הָאֵם דָּאָם הָאֵם אִיזִימֶנְכֶמֶס
אִיזִיךְ דָּן שׁוֹל־קִינֶרֶךְ, זֶה בַּת דָּן עַל-
מַעֲרֹן נִיבֶן זֶה מִיֹּם עֲמִלְבֶּץ נֶאֱמַר-
שָׁעֵנָם אִיךְ דָּן שׁוֹלֶע אֶרֶץ צו פִּוֶּשֶׁן
אִיךְ עֲנִיחֶמֶרֶךְ מֶרֶקֶסֶן זֶה שָׁב בָּעֵם
שׁוֹמֵעַ לִקְטֹמֶל אִיךְ אֶרֶץ אֶרֶץ
וְיִשְׁעֵי נֶאֱמַרשָׁנָם צו דָּן מִיִּזְמֶרֶן אִיךְ
הַיִּנְעֶרֶן דֶּרֶחֶמֶל אִיךְ דָּן שׁוֹלֶע.

ח' נריום דער כח פון יער הרע צו
 דו שטיילסטעלעך אוי, קען דינען
 אפגענערדעט: איד פום ארצן
 אין א קאמארניץ ווע איה' הי צוז
 צעמאנע-יונגלעך הייסען יך געבען 4
 וועגן פום 2 נאך קאדע, אונדער-
 צעט האבען זי געמערקט א שטיי-
 קעמלעך, רוסען זי אויס או פון זי
 זי נור געבען 2 וועגן און שוין קא-
 דע און די אויברונע פאר געשען זי-

רו לעצמע ציט, דער עיקר דאס
לעצמע יאהר אין שטרעקומען א נע-
חיסער איבערצוריר אין אונזערע פחות
בנוגע דעם יודישען פראבלעם אין
פולען.

ס'אין קורם-בל קלאר נעמארקן, און
דער שטערבונגס פון אונזער שטאנ-
טער לאנגע לינג נישט דורכאויס —
זיי מען האט גיין איצט געהאלטען —
אין דן אויסערליכע פאליטישע פאק-
טארען, נאך איבערהויפט אין דער
סאציאל-עקאנאמישער סטרוקטור פון
דן יודען נאכא.

והשניה אין קעמנעשטעלט נאך-
דעם, אז די עפגראדעז בכלל און די
וויזשעז בפרט האט זיך אָנעשטעלט,
העל מ'זאגט כמעט אין ערגיג נישט
אין.

נישט אפגעקערט וויל כלל פון
 קאמפן. ער פאליטישער נאכגעקער-
 טונג, וויסנעקערט יעמערען סע-
 ליכקייט פון וויסנעקערט, דארף מען
 שטענדיג גערעכענען, אז דער עיפר
 איז שטארקער צו אונזערע וויס-
 נעקערט לעבען. אויף געווענע קעגנ-
 וויסע יסודות דא וויסן אים.

און דאָ קומען סײַ צום שטערפונקט
צו העלפֿען פֿראַדקטירען פֿרגיסות וועלען
סײַ איבערנעמען

— צו האנדערקערץ. דאס מוהן
פיר דאך מער אדער העניגער. פיר
קענען זיך פלל נישט קלענען. אז פיר
האפען העניג בעל - סלאכות. נאכט
דארף אויף דאס נאכט נאך פילע נע-
טהען הערען. דער עיקר אין פרט פון
אונזערע נישט בעל-סלאכות, האט
זעקן ווען צוגעפאסט צו די הענטונג
לעבענס נאמט. דער דאווער צאנז
טורעט אין נאך אבער העניג, איבער-
הייפט בל אונזערע פאמיליעס.

— אין דער, נרויז-אנדרומאריע, אין
די מלוכה - אונטערנעמנען אנדל'ז
געזעס דארף געפיהרט הערען אומ-
אויסגערליך א קאמף פאר רעכט אויף
ארבעט, און יעמערען געהאונענע פא-
מיציע אין דעם פריט, אין פאר אונז א
דערנעפונג. דאס איז שטער נאך נישט
אליי.

די, וואס מ'זען ערנסט מיט דער
ווייטער פרוקטיוואציע. טוען
פערשען, אז הער נע האר מיט
אויסברען א שטארקע און געזע-
נען הערעקערטום. מיט קאמפ
פארן פערנעקערן און פערשטער.

ב"י אונזעהדרין אין דאס נאטורליכע
 פראג-קעניגטום נאטורליכער אונזענער-
 הויזשענד-הויז-מאטעריאל די שטערענע צו פאר-
 שטענען, אבערהויפט האט עס שוין פאקט-
 אקטוריום דאזען שטענענדיג די פילדע ווי-
 פאנס-הויז פון האסער Franciszka Józefa
 האט אין זעהר גאנצליכע פאר דעם צאמק-
 קאפער-קעניג פון דעם פאקט אין אטא-

[illegible]

דין לוחם און הער הכנס חפיעל
הרבונוה דאס העס אָנפאָען, אז די
קעגנערס האס זענען אױפגעשטעלט
זעצערען מיט פיה אין יאחזס העלען
זשענעל חרוב הערען אָבער עס העס זין
זשער זי צוריק אױפגעשטעלט,אוי,אז
זען פיר זעלען טרעפטיהרען הונדערט
זענען אױפגעטען אין טרען העלען זי
זינט אױפגעטער זין צו פעררוכטען

שווא הייד אז די רעגירונג זאל האבען
 דאס זעלבץ האט זי האט איצט און
 זי האלט בלויז קעגנארט דאס האט
 קעגן העלפען דאן נישט נויטיג געווען
 אזא נרויסע צוהל בעזאמטע, העלפע
 זאלען דאס קאנטראלירען און אפהויבען.
 אונזער חיוות העלפען דו האברוקאמטען
 און עקספארטירען נישט געהאט קיין
 נויטיגקייט צו שווינדלען הייל זי האט-
 העלפען דעם שטער נישט גענוגען זיין
 זען שטעט, נאר איזט קאלקולירט צו
 זייען שרייבן זייערע כחורות, און
 זענען געווען האלט דאך געווען זייער ליב-
 שטער צו קאנטראלירען עמליכע הונ-
 דערט האברוקאמטען, הי זייער שווער-
 זייער קלענערע זיין גרעסערע שווערס,
 זי העלפען מען דארף האבען א גאנ-
 צען אפמאכט און זאלען שוין דאך אוי-
 טקומען און עס וועט געשטעלט הערען
 זייערע חיל ביי אזא נרויסען מאס-
 שטאב און אויגמענליך אנדערש.

שו"ת האלמסן דאמאלס נעמען איב-
 יונ דו גאנצע ענווסטירערע שאצונג
 פארמישט אפצושטעלן דעם שפער,
 העלכע מוזן פארן דעם געמסן
 זינלען און דער נעגערונג אויפליי-
 געבנט פארל פארל טאג נעמט דער
 שפער קלענערן פעהלערן, פארל פאר-
 שטום אופן נישט מעגליך אפצושטעלן
 אויסגעגענג דעם אומזאג פון א העל-
 בען פארן סוף דער בעל - מלאכה,
 דאנען זען דעם שפער זאלן דער-
 זען פעהלער נאר די ערשטע פאר-
 זען זענען אין עקספארטערען האלטן
 די לעצטע פשוט פיהלען נעמען
 האנדערעלס-בוכער און לויט דו דאוונע
 אפצושטעלע ביכער האלטן זי געזעהלס
 די שפערען, און שוין אפגעזעצט
 דער לויט זייער פאקטישען און רוב-
 פאר אומזאג און פאקט דאמאלס קינער
 נישט בעזעהלס נעמען, זעלבסט-
 ערשטערליך, זען די בוכער העלען
 זיכערמאליך אנערקענט גערען.

עם דארף דאסן אויך גענומען חץ-
צון אין אכט און חצן ס'הערט געסותן
שטאל א עולה א גרויסען פארקאמט
צון ער דאס נאך איבערהאלטען, דא-
געצן קען נאנץ לעבט שרעקען, און
ווען מען בעקעהט א פאחלער גענוע
א קלינגערלער אָדער א בעל-מזמרה
קענען עס איהם רואינירען דאס די דע-
גורונג וויל געצייט נישט שוין, חזק
ווי חיל שטיצען, אלע פונדען פון לאנד,
עס און אדער צו האלדן און די
דעגורונג העט סוף כל נעמען און
לעבט די חוכמים און דעם דעווער
בלאזן גענוע דעם אומזאץ שטערן אין
העט זעהן איהם צו רעפארמירען
לויט דעם איבערדערשטאמען דאס עס
האלט די גרויסע מיטע גרעסקער און
קענענער שווייט, פילע פארלעבטער
פער הענדל, העלעך און צוילע
דער לעצטער קאנקורענץ גענוע א-
דאס און ווען עקוויסטענץ, איבער-
הויפט העלט די דעגורונג פון דעם
קענען שטרען געצייט נישט נעהט, און
קאנקורענץ העלט ווי דאס נאך געצייט
פילע רעפארמירט, ברוי-
היים

פּוֹל, וְהָרָא פּוֹל און נאָרעם און
 ערױנגען נאָרען הענגען דעם, האט
 רעױנגען וועל מלחמה פּערלמאכע-
 נען רי נרויטע שטער-מאט פון דעם
 מלחמה-קלאס אויף העלכען עס ליגט
 נער נרעכטער מצל פון די פּערשדע-
 ע שטערען און העלכער און מעהר
 וועלע אנדערע שיכמען בעלשמעט,
 ווערעוועט האט מען דאס ערמאט
 און דער יעצטער רעױנגען, העלכע
 נאכט באמת מען אַרדונג אין לאַנד,
 און פּוֹל צוהענגען פון דער הורשטאט
 נענען אויטע הערנעשטאט אויף
 וועלע העכערען און בעסערער מדרגה,
 וועל דאס און נענען גען די אױרענע
 עױנגען.

שבער חו עם חסום זיך ארויס אין
 נישט נאר דו רעגירונג פאכט נישט
 זיין הנחיה, נישט פליוו האט העלפער
 איהו שפערקן הערען נישט אפגע-
 טאט אדער פארלעבטערט, נאר די
 לע ענווסטרענדע שפערקן הערען
 נישט נאך פאחר פונקטליכקייט, פון
 זיך מער שטרענגקייט אפגעזימטען און
 פונגעזימטען, און לעצטנס איז דאס
 וועגן איז אן אפגעזימטערטען
 שטרענגערטען פאכט חו פון אפצם.

ע לעצטע פערזענלעכע האט
 געפירט די שפּעצערסטע זאך
 זענען זעהן און שוין רוקנאט אהן.
 זעהן די שפּעצערע און די בעסט-
 ע זענען געשטעלט געווארן אויף די
 זיידעס דאס אדורכצוגען. זון דאס
 זון אויך נישט קיין אונדער, אדער
 זון אונטער רעגנער זון רעכט און
 דערנאך זענען זיידעס און זענען
 זון זענען די שפּעצערע געזעצן
 שפּעצערע זענען זון זון זעהן און
 זון זענען די דאס געזעצן געזעצן,
 זון זענען די שפּעצערע און
 זון שוין געזעצן נישט שפּעצערע,
 זענען זיידעס זענען זון זענען
 זענען זענען זענען זענען

און הענען פערלעבטערען די שטי-
רען. הענען שטעלן געוויסע הנחות,
געברעיהייט אדער דעם סיחריים-קלעט,
עלכער און, הי געזאגט, מעהר הי
גנדרעך געלטסמעס, הענען דעם הערט
זען פערלויפן גאריגסט.

עס למשל זענען ארויסגענומען גע-
 ווערן פארשידענע פלענען הענגען דע-
 ארמירען דעם אומזאץ שטענדיג העל-
 פער און דער נעקסטער און דער בע-
 שטענדיגסטער און אלע שטענדיגן עס
 און ארויסגעווייזן געווארען אז דער
 איינווער שטענדיג אז געמאכען איקרו-
 ווייז פיל שטיקלעך, חתך דער שטע-
 נדער הערט גענומען עמליכע פאל און
 עס וועלכען א שטיקעל, העלכער נעהט
 וועגער און האנד צו האנד און ווערער
 ערקויפער פון צעהלען די 2 פרא-
 קענט שטענדיג און דאריבער אין פרא-
 קענטער געוועזען אז דער אומזאץ
 שטענדיג וועל גענומען הערען נאך אפן
 וואל און דעם פרידווענט דערער און
 עס עקספארטירער, און דאנעם האלט
 זען געקענט נעמען דעם שטענדיג און

וואס געהערט וואס געזעהען.

די סטאנציע, דאס חיל די פליס, צו
 דעם שטרעקע די חוזהלענדיג און חזי
 איז עפעס אונזער אלסער פונדשער
 העלדער'ס חושפ, ער סתמטא שחנמ
 אויך נישט, אזוי סטעלסטן אלע פאר-
 טען און פערטעלעך, האט האבען
 ארויסגעשטעלט ווערען קאנוראטען,
 ערער חיל האבען 8 סטורטען-בעג-
 קעל, נאך ערשט דעם 4 מערץ העט
 קאנען פערטעלעט הערען די דיע-
 נאטע, דו, הער עס העט זיכען און
 ערער און הער עס העט זיכען און
 ערער חיל, ביז דאמאלס פירערען אלע
 און אלע נעהט חזי אויף דערלעך.

[illegible]

עס העט גארנישט העלפֿען, די קיר-
ע ציט, האט און נאך געבליבען בוי
י' וואהלען פון איר אויסנוצען פון
הרבנאג און שריבען הענען דער שטי-
נגונג האט הערשט פֿרום ר' וואהלען,
ווי אט קאן איר איר נאָען רבתי,
וועט דאס זיך אן דער יום הדין
ווי אן טאג צי פֿאג דערקענט מען
דאס פֿעלד אן אין 4-טען מערץ העט
אן אנגעפֿעלדן דער נרויסער קאנצערט-
אן העסט פֿוילפֿאָט פֿארלעפֿענטא-
זיום.

אָלץ געהאט ווי אויף רעדלעך.
 מילט מענען דעם האט עס קומט
 און אין זעלבסטעם לאנדעם מאכט.
 ספעט דארף איר דאך אלץ
 נישט דערזעהלען, איהר לעזט דאך
 נאכאמאל די סאג-מענלעכע פרעסע און
 יוהר נעהט אז מיללען און פערזאנ-
 עלע נעהערען און אין שטיק האט-
 ען, מאל דעם הרב רוסה צו אפ-
 עס האט העט בעקומען היץ, ער האט
 יאבער און מען דארף שטרען אויפן
 ירושלים. אויך יעצט, יעדע פון די פאר-
 מען טרעטע זיך און די העט יענען
 און די מנהגות און די לעבנס און
 עס נעהערען צו איהר לאנדער. אזוי
 רעכטען די ענדעקעס, האט נעהן אין
 מען פון שטעטעס, דאס נאכאמאל

דער סמארעא קאנטראלירט די
קהל-ביכער.

דער קאנטראסטא קאנטראסטא די
קהלה ביכער.
זוויי ווי יעדעס יאהר נאך ניי-
זאוו אויך היינטיגער זענען די גע-
בויער קאנטראסטא דורכ'ן סא-
רעסטא.
די קאנטראסטא פארט אדורך זיין
זיין זענענדיג דער קאנטראסטא
געזינגט, צו פארבעסערן דער
סאטא'ן זיין פארבעסערן יעדעס
עסליכע זעה.
דער קאנטראסטא פארט זיך אפ
אויף יעדע קאנטראסטא פארט
די ביכער פון די אנטוויקלונג
אויפגעבן פון דער קהלה אויב
זענען אין פארט פארט, און
ה' זיין גוט איהם אויף יעדע זאך
די געזינגט פארט און די זאך-
ליכע געזינגט לויט די פארט-
פארט פארט.
די קאנטראסטא פארט
זיין זענענדיג זען און זען
זענען דאס פארט זען
קאטא, חלל די זענען און
געזינגט פארט.

געטען נאָךס רעפערטור, עס הערט
 געשפילט די עקסעס שלאגערס פון
 לעצטען סעזאן.
 אזוי הערט היינט פרייטאג ענדליך
 אויסגעפיהרט די לענג ערהארטעטע
 שפערטעס, העס איז רעפערט געהא-
 רען כמעט א גאנצען הינטער. די
 פילישע התונה.
 "ר פילישע התונה" הערט לעצ-
 טענס אויסגעפיהרט און אלע גרעסערע
 שטערט און פוילען, זי וי ענטצוקט
 די געזוכער און נעמט נישט ארעג פון
 עקסערטור.
 צו דער דאווער פיעס און ספע-
 קל אנמאטורס געהערן דער ליב-
 לינג פון טשענסמאכאדער פובליקום
 דער פאט קאמיקער ה' באלביסקי,
 העלכער פערברענגט שוין העכער א
 האך ציט און אונזער שטערט און
 העלפט מיט אז די פילישע התונה
 וואל אויסגעפיהרט הערען מיט'ן געהע-
 רדיגע ערשטליך, מיט אים הערט די
 פילישע התונה העס זיין א איבער-
 שונג פאר די טשענסמאכאדער טע-
 פער געזוכער.

אין דעם בעלזשען די שטאדט זענען
די דער ציט נישט געהערן רעגולירט.
ערשט א דאנק דער אינספיקטאָר
די דער מאכט, פון סטאטסטא און
דער פאליציי — און ארום 8 א
גער ליכטיג געהארן, — דאס
אס די פערמאלונג פון דער עלעק-
טרישע ערקלעכט טו זי לאזן אי-
ער א טערמין פון 2 פאן זייער צו דע-
לירען די חשבונות — און אויב
פון משך פון ציט טעג העכט דאס
שט ערליט הערען, העט די שטאדט
שט בעלזשען הערען.
זאט ארט האנדלונג פון דער עלעק-
טרישע לנבי דער קאמונאלער חורב-
אפט, און א העכסט קאדראציע-
און טאג נישט שפירט הערען —
ארום אויב זאט האנדלונג לנבי א
דיהאטע פארן קאן גענומען הערען
פון אכט קאן דאס געזע נישט, און
אויף נישט געסען הערען און בעצוג
די דער גאנצער שטאדט, העלפע און
וויך די פאריגע חורבשאפט פאקטורע
געהארן דער עלעקטרישע און
האנדלונג שפירע און איבערלופטערע
פארינגען.

עס איז דורך דער פאליציי ארויס-
געפירט געווארן א רעוויזיע פון א
האנדל ריזשע סטעלירער פון די הי-
ע בארעכענע, פון העלבע עס איז
פונעם געוועזען הויפט דעמאלטע-
לין א גראדאט, נאמען שטעקענע
א. ה. פ.

אין רעזולטאט וועגן ארעסטירט
 עהארען ביו 15 פערזאן פון דעם
 דעזעס פון די באדעקעס ראמאן
 אפרייג פראש.

א בריעם אין רעדאקציע.
געעהרמער הער רעדאקטאר!

עוועהען. האט און בערווערס געהארגען
ינג'נס פליכטמאן. האט געהערט, האט
געזעהען. בעסטען מיר אפצוריקען
זיין אייער ה. צושונג פאלגענדעם:

גלפצטמיט מיט די אונטערהאנד-
לונגען, האט זיך געקענט געקלע-
בן מיט די פיליזאפיע אריינצומע-
סן אין אונטערהאנדעלט אויך מיט די
יודישע אריינצומעסן אין זיין הענט-
לעך מיט אים די פארשטעלונג פון
פאר'ן און דער יודישער שפראך נישט
אריינצומעסן, נישט צוליב אונזער
שולד, זענען האט דער ה' לויטן
עלעכט האט געזאגט אריינצומעסן.
מיט אפשוונג

פערזעלמאנג פון מאן
פרעזעב: ד"ר סט. קאהן.
פערזעמא: י. ראזנבערג.

[illegible]

ער, דער בעל-דבר האט עס דער-
געהאלט אויף דער קאנפערענץ און האט
זיך בעת מעשה געטראכט: א געשט-
קשה'דיג פאקיל נעם איך אויף זיך,
ער האט אמאל געטראכט א שטענדיג-
דיג פנים און האט פארגעליך צוגעזאגט
זו זיין א שרייבער ירושלים פאליטיש,
פאקער איך זאג אפ, אז איך איהם
פארשט איהר נישט קענע זיין.

זינט נישט מקנט אפילו אוינער צופ-
שען קאנדורעט ר' שמואל גאלדשטיין.
אויך ער האט זיך איינגעקויפט מיט
הארטע זען די היצע חברה האבען
איר דערוועגן אז אויך דער ליסטע
מיטעמעהט אוינער פרענקס, האבען זי
זיך צו איהם א לאז געטהיין פון אלע
מיטן, זי זענען דרייטער געווארן.
ה. ה. נישט אז ביז איצט האבען זי
איהם צוריק געלאזט, אויך ביז היינט
זענען די פרענקס פון זיין היין געלא-
זט פון פערטעקס, נאר היינט הא-
בען זיך די חברה א לאז געטהיין פון
אונזער אייגענע.

מעגליך או הינטן בעדיינערט
שוין פארהאט ער און נעמען
ליכטמייניג וואו ויך געלאזט ארוםשטע-
לען אויף דער ליסטע, בעסער עס איז
שוין פערשטעלען, עס קאן נישט
לייך זיין אז ער העסט אויך אויספ-
עקעלט דערען, בעסער וואו עס וועל
נישט זיין, אונזער ר' שמואל'ן דארפסט
איהר נישט מקנט זיין.
וואו וועלע דארפט איהר נישט
מקנט זיין.
סמאלר.

מיט שמוץ' מיט ה' בעלזסקי
אין דער הויפט-רעאל.
צווייטע שטאט פון דער
פארשטייט זיך וואס ער
לערנט און שרייבט. דער
נאמען פון דער שול-
באנען אין דער הויפט-רעאל.

קוויז, דער הינטונער פרייטאג צו
נאכטס און שבת. העט זיין א גרויסער
יום-טוב פאר די טעאטער לועבהטער
אין אוועק שטאדט.

אויף דעם קלונטינגן מיטשטאד הערם
צונגערט א סטערלינג פארשטעלונג,
עס הערט אויסנעסיהרם איינע און דו
שענסטע פיעסען און דעמען פועלן
דאס מידעל פון בית יתומים" מיט
דן זעהר סעלטנשולע דרעמטישע
שוישפילערין פרוי לוגאטאקסא און
דער הויפט-ראלע.

עס איז מער נישט צו זעהן
 רישע מענטשן בעזונדער וועלכע
 מער שטענדיק זינען אויסגעקומען
 און צוטרעטן די היגע וועלט
 און די אלע אויסגעקומענע
 שטעלונגען צוהאלטן בעזונדער.

מאנמאנא און אין דער שטאָד פּו-
צום געהאָרען פֿינפטער, אלע לעמט
אין די גאָסען, און אויך אלע שטאָ-

רמ"ש בירעם און מאגיסטראט.
דאס פֿינפטערניש איז געזעצן א
שטיקעל פֿון דער עלעקטראנישע לנבי
דעם מאגיסטראט, ח"ל די חשבוניות

אין פוירונגען פלעס און אין דערשטאנען
שטערט-רעס פון די פוילישע ענדע-
קעס פון אפן זעס און פון די יודישע
לינקע פון דער צענטער זעס האט
ער זיך געטראכט גענוג, איך בין גע-
נוג אנטוויקלט, איך חיל גושט מעהר-
. ה. אויב עס האט זיך פון שלום גע-
שמעט איך נאך צו שרייטען און שט-
פער דערפאר צו זיך א מחלוקה בין איהר
מוהל די טובות, והראיה ער איז געשט-
צוגעשטאנען צו קיין אגענט פון דער
צוויי פלעקען כאטש יעדער האט איהם
געוואלט אפגעקען א פלאץ בכבוד
דורל, און רצה ר' זאדלע ליטש בשלוחה
קען עלוי ציונות של משענסמאכאוו
האט ער שוין געוואלט ווערן רויני-
און פלוצים משענסמאכאוו אינגעשט-
לען און זיך ווערן דוקא שרוסקערן און
לאזן ברירה האט ער געמוזט דאס א-
געבען, הארונט ער האט זיך דאך געשט-
טרויסטעלען פאר א עדה יודע, און
איהר האט געדארפט ווערן חו שוין
די שרייטענדיגער רעלענטמען האבען איהם
פסבד פנים געהאן, און זען ר' זאדלע
האט א פוק געקענען דער עס ווערן
וועגן דעמאלט און חו שוין ווערן
אויס, האט ער ערשט פערשטאנען א-
פערע פערמאנעטמאליקעס ער געשט-
אויף זיך און די יודישע העלען קיי-
מען צו שיהם מיט מענות: ר' זאדלע
ערלעדיגט פאר אים א סעם דאס מען זאל
מיך געשט טרויסטענדיג פון דאדער
זאל מען פאר א שווען עפענען א גע-
העלב און געשט בלויז העלען עקאנא-
מישע ענינים, נאר שטילו העלען שיי-
דובים האט מען זיך הענדען צום סעם
רעפארמעט, הארונט דאס איז דאך ערשט
אונזער אייגענער, געזעהלט דורך אונז
יודען פון משענסמאכאוו, ראטשעק,

וואהל קאמפיעט.
 לויט א פערזאנלעכע דער מאכט
 זענען קאנפליקטירט געווארען די האהל
 פליג - פאפער. פון דעם קאמפליקט
 האהל קאמפיעט.
 פון האהל פליג בלעטלעך זענען גע-
 חזען געווארען אונטערן מיטל: "י-
 דען פאר דעם געזעצטע אידן".
 די קאנפליקטירטע פון זענען פליג-
 זענען שטיק איז פארגעקומען פון פא-
 רעמאנעט פון דעם דעווענען האהל-
 אמיטעס קאמפליקט 18.

א גראנדריעזער פורים=באל.

שבת דעם 3-מען מערן ד. י. א.
 דענס אין די העהלעסעמונג געקול-
 טאטס, דעגראדעסונגסשטאט אין וואס
 פון דער, הארטא' א גראדירעקע
 פורים געלט. דן גאנצע הענטה איז
 געשטימט פאר דן פונדירעקט פון דער
 דאזיגער זעהר נויטיגער אינסטרומענט.
 דער געלט זעהט פאר צו יאן אפגע-
 פון די אינטערעסאנטסטע בעלער פון
 מיליטערישע סעקור.

נעמערניג אין אלס
און די מאָדערניזעם פֿין רער נעזל-
שאַט און צו האַפּען אז די יורושק
נעזלשאַט העט די
גרייט אונטערשט צען.

הינע יודישע פרופע צונעגריס א
דושע העלרען און פוילען און הינע

[illegible]

וזמ' נישט מקנא אונוער שטעמער
 העלדן קארדני, דעם פוהרער פון דר
 באדעקעס, העלבער און דער גאנצע
 קאפלעזל ביי די הינצ' פילונגען און
 געמער און מאדיראמאנען, העמען מען
 האט טריינסגעמאלט אלס קאנדידאט
 און פאר טריינ'ן און פלוצים א פאר
 טאג פריהער האט מען איהם מיט 15
 פון ווינע חברים אינגעלישונט און
 מען האט זיך דערמאנט אלעס האט
 פאר העלבער עס קומט נישט קיין קינס איי
 געקול טריינ'ן, גא, האטטו עס בעדארף
 פאניע קארדני, עס האבען זיך
 געפונען מענטשן העלבער האבען נע
 שטעלט מיט די קעס און האבען
 קארדני'ן מקנא געזען, האט ער העם
 עולה לנחלה זין, וועטס יאהר אז אויך
 איהם דארף מען נישט מקנא זין.
 זי נישט מקנא אונוער קאנדידאט ר
 ארטלע מרוסקער, א מענטש, העלבער
 ארבייט שוין העבער 15 יאהר און
 געוועזענעמליכע ארבייט און ער איז
 שוין גענוג און ווען לעבען ארויפגע
 וועט ער און וועט געוועזענעמליכע

זייט זיך נישט מקנא.

וזה נישט פאן דעם חברה'סאן,
העם הערט ארויסגעשטעלט פון די
איינצונג זעהלען אויף א קאנדידאטען.
ליפסע, הארונ אוי גוט הי עס און
שפער צו ווערן אויפ'ן סטע - בענ-
קעל, בעקומען אנב א נאנץ נישטקעה'
דינע פאנטיץ און ויך פארהערן הי א
פאנארד ערשטע קלעס אויף דער
קאן און און אונבערהערליך, מיט
אין דערט מען נענטס אלע זכיות
פון העלע אונקערס א בשר ודנים
קאן גארנישט העלפ'ען, אוי און נעצור
נישט דאס לעבען פון דעם קאנדי-
דאט די פאר העבען ביו ער הערט
אויסגעקעלט, קורס כל די ווער-
פאר העל און נישט אדורכגען, זאפ-
פאן פון ער ארויספארהערן אונבער
שפערט און שפערלעך פון העלמען
דערע הענען די ישיעות ונחמות
האט ער העם אויספארן פאר ווער
העלערט אן פאן, פון יעדער'ע העה-
לער האט אנדערע פרעגמאנעס, מען
פאקלט דאס, דעם עפס אנדערש, דאס
אין דערט ער קומט פון הינטר העלר,
דעריבער ווען אונס נישט פאן.

[illegible]

Rino Panorama
75 אל"ע 3
בית הנוער חאק.